CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ **1**

Poziom podstawowy
Części 1. i 2.

Symbol arkusza
MPOP-P1-**100**-2408

DATA: **20 sierpnia 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

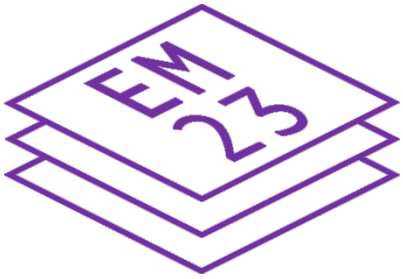
ŁĄCZNA LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 1. i 2.: **25**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częściami 1. i 2. (testami) zawiera 19 stron (zadania 1–15). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadania egzaminacyjne są wydrukowane na następnych stronach.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 1. Test *Język polski w użyciu*

Przeczytaj uważnie teksty, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nimi. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstów** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Tekst 1.

Agata Cieślik
Różne oblicza optymizmu

Osoby optymistycznie nastawione do świata mają skłonność do dostrzegania we wszystkim dobrych stron oraz do wiary w korzystny rozwój wydarzeń. Niektóre definicje optymizmu koncentrują się na pozytywnych oczekiwaniach wobec przyszłości. Zdolność do przewidywania skutków naszych działań jest kluczowa dla podejmowania decyzji i pozwala tak pokierować naszym zachowaniem, aby przyniosło ono pozytywne efekty. Jednak na umiejętność przewidywania faktycznych skutków naszych decyzji wpływa tendencyjność oceny, tutaj zdefiniowana jako optymizm albo pesymizm. Chociaż prawdopodobieństwo zdarzeń losowych jest jednakowe, optymiści częściej wierzą w większe szanse na napotkanie pozytywnych okoliczności na swojej drodze. Prawdopodobnie postrzegają przyczyny niepowodzeń lub negatywnych doświadczeń jako raczej tymczasowe niż trwałe i raczej zewnętrzne niż wewnętrzne. Taka perspektywa pozwala im łatwiej dostrzec możliwość zmiany. Pozytywne nastawienie nie musi obejmować wszystkich dziedzin życia – jedna osoba może być optymistą, jeśli chodzi o niektóre jego aspekty, takie jak kariera czy sytuacja ekonomiczna, a przy tym może być pesymistą w kwestiach np. relacji międzyludzkich i tkwić w przekonaniu, że nigdy nie spotka miłości swojego życia.

W ciągu życia ludzie przesuwają się w kierunku jednego z ekstremów na osi optymizm – pesymizm. Jak wykazują badania z udziałem bliźniąt, optymizm nie zawsze jest dziedziczny, co sugeruje, że można się go nauczyć, najłatwiej w dzieciństwie. Czy istnieje więc zależność między metryką a poziomem optymizmu? Na to pytanie postanowili odpowiedzieć naukowcy z Uniwersytetu w Michigan. Okazało się, że wśród badanych osób w wieku od 16 do 101 lat poziom optymizmu wzrastał przez cały okres wczesnej dorosłości, następnie zdawał się stopniowo stabilizować, aby wraz z osiągnięciem podeszłego wieku zacząć spadać. Co jednak zaskakujące, trudne doświadczenia tak naprawdę nie zmieniają perspektywy na lepsze jutro. Ludzie dotknięci złymi wydarzeniami nie przestają patrzeć w przyszłość z nadzieją i z optymizmem. To pokazuje, jak silna i odporna potrafi być psychika człowieka w obliczu krzywdy i cierpienia.

Optymiści są mniej podatni na negatywne skutki chorób, zmęczenia i depresji. Jednak nierealistyczne przekonanie, że przyszłość będzie pełna tylko pozytywnych wydarzeń, może predysponować do podejmowania niepotrzebnego ryzyka, zwłaszcza w zakresie zdrowia.

O jakości życia decydują jego warunki, takie jak zdrowie, relacje społeczne, stan majątkowy oraz zaspokojenie osobistych pragnień i ambicji. Dobre samopoczucie wymaga od człowieka zachowania równowagi między optymizmem a pesymizmem. Nadmierny optymizm może mieć negatywne skutki i sprzyjać zaangażowaniu w ryzykowne zachowania, podczas gdy nadmierne zamartwianie się potencjalnymi zagrożeniami może prowadzić do zwiększonej podatności na zaburzenia nastroju. I chociaż optymistyczny punkt widzenia może mieć znaczenie w motywacji do podejmowania decyzji i realizowania swoich marzeń,

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

odrobina realizmu w kwestii związanego z tym ryzyka może zwiększyć prawdopodobieństwo sukcesu.

Na podstawie: Agata Cieślik, *Różne oblicza optymizmu*, „Wiedza i Życie", nr 2/2021, www.wiz.pl

Tekst 2.

Malwina Szpitalak

Nie taki pesymizm zły

Defensywna odmiana pesymizmu polega na formułowaniu przez człowieka nierealistycznie niskich oczekiwań w trudnych sytuacjach problemowych, co służy zmniejszeniu odczuwanego lęku i zwiększeniu motywacji do zaangażowania się w rozwiązanie problemu.

Tym, co stanowi podstawowy wyznacznik defensywnego pesymizmu, jest nie negatywne postrzeganie wszystkiego, co jednostkę czeka, ale raczej ostrożność przed byciem zbyt pewnym siebie. Dowiedziono empirycznie, że defensywni pesymiści działają najskuteczniej w sytuacji, kiedy nie czują się zbyt pewni siebie (a zatem w sytuacji zagrożenia), ale jednocześnie czują się względnie przygotowani do zadania, które ich czeka.

To, czy osoba optymistycznie czy pesymistycznie ocenia możliwość poradzenia sobie w wymagającej sytuacji, zależy od wielu czynników, przede wszystkim – od momentu formułowania oczekiwań wobec przyszłości. Wyniki badań wskazują, że nawet optymista w przypadku, kiedy zdaje sobie sprawę, że sytuacja przebiega niepomyślnie i zapewne skończy się dla niego niekorzystnie, często zmienia nastawienie z optymistycznego na pesymistyczne. Pozwala to człowiekowi zrealizować bardzo ważny cel, mianowicie – potrzebę bycia przygotowanym. Wydaje się, że to pesymistyczne nastawienie bardziej niż optymistyczne sprzyja przygotowaniu się na niepożądany rozwój sytuacji.

Dzieje się tak, ponieważ doświadczenie porażki jest dla człowieka bardziej kosztowne niż doświadczenie powodzenia. Podobnie – niespełnione pozytywne oczekiwania mają znacznie silniejsze następstwa emocjonalne w porównaniu z niespełnionymi negatywnymi oczekiwaniami. Defensywny pesymista stara się zatem uniknąć przykrych skutków niespodziewanego niepowodzenia.

Z jednej strony – defensywny pesymista w trudnej sytuacji funkcjonuje najefektywniej, jeśli nie przejawia pewności siebie. Z drugiej – wiadomo, że pewność własnych atutów lub umiejętności sprzyja poczuciu kontroli. Skoro defensywny pesymista nie czerpie poczucia kontroli z pewności siebie, stara się je pozyskać poprzez formułowanie negatywnych oczekiwań, co pozwala osłabić lęk odczuwany przez niego.

Jak wiadomo, spodziewana porażka, do której można się wcześniej przygotować, wywołuje mniej negatywnych emocjonalnie następstw dla człowieka niż ta, której doświadcza on nieoczekiwanie. Wszystko to nie tylko pozwala utrzymać względną kontrolę nad poziomem lęku, lecz także zwiększa prawdopodobieństwo poradzenia sobie z problemem, a w sytuacji niepowodzenia – wytwarza bezpieczne poczucie bycia na nie przygotowanym.

Na podstawie: Malwina Szpitalak, *Nie taki pesymizm zły,* Kraków 2016.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz i zaznacz właściwą odpowiedź.

Zgodnie z tekstem Agaty Cieślik optymistyczne nastawienie człowieka do rzeczywistości zależy od

A. lęku.
B. wieku.
C. trudnych doświadczeń.
D. ostrożności przed zbytnią pewnością siebie.

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie tekstu Malwiny Szpitalak wyjaśnij, jak po przyjęciu postawy defensywnego pesymisty można sobie poradzić z lękiem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. (0–2)

Przeczytaj poniższe tłumaczenie słów Winstona Churchilla.

Jestem optymistą. Bycie kimkolwiek innym nie jest do czegokolwiek przydatne.

Czy postawa Winstona Churchilla, zadeklarowana w powyższym cytacie, znajduje potwierdzenie w tekście Agaty Cieślik i w tekście Malwiny Szpitalak? Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do obu tekstów oraz do sentencji Winstona Churchilla.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0–1)

Na podstawie tekstu Agaty Cieślik sformułowano dwa wnioski A–B.

A. Optymizm jest postawą, która zbawiennie wpływa na zdrowie człowieka i gwarantuje mu długowieczność.
B. Optymistyczna postawa jest źródłem wiary w poprawę niekorzystnej sytuacji, dzięki czemu człowiek łatwiej dostrzega możliwość zmiany.

Spośród podanych wniosków wybierz ten, który jest fałszywy względem tekstu Agaty Cieślik. Zapisz literę oznaczającą ten wniosek i wyjaśnij, na czym polega zafałszowanie informacji.

Litera oznaczająca wybrany wniosek: .....

Wyjaśnienie: .....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu Agaty Cieślik oraz do tekstu Malwiny Szpitalak. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Autorki obu tekstów w argumentacji powołują się na wyniki badań.	**P**	**F**
2.	W obu tekstach występują wyrazy wartościujące.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 6. (0–4)

Na podstawie <u>obu tekstów</u> napisz notatkę syntetyzującą na temat: konsekwencje optymistycznej i pesymistycznej postawy wobec życia. Twoja wypowiedź powinna liczyć 60–90 wyrazów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

	Miejsce dla egzaminatora
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Część 2. Test historycznoliteracki

Wykonaj zadania. Odpowiadaj tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tylu odpowiedzi, o ile Cię poproszono.

Zadanie 7. (0–1)

Każdej z postaci mitologicznych (A–B) przyporządkuj po jednym określeniu wybranym spośród 1–4. Wpisz wybrany numer określenia postaci mitologicznej w odpowiednie miejsce w tabeli.

	Postać mitologiczna	Określenie
A.	Hera	
B.	Persefona	

Określenie postaci mitologicznej
1. władczyni świata podziemia
2. symbol ludzkiej ambicji
3. symbol poświęcenia
4. bogini niebios

Zadanie 8. (0–2)

Przeczytaj fragment *Pieśni III* Jana Kochanowskiego i zapoznaj się z ilustracją Sebalda Behama.

Tekst 1.

Jan Kochanowski
Pieśń III (Księgi wtóre)

Nie wierz Fortunie[1], co siedzisz wysoko[2];
Miej na poślednie koła pilne oko[3];
Bo to niestała pani z przyrodzenia[4],
Często więc rada sprawy swe odmienia.

Nie dufaj[5] w złoto i w żadne pokłady[6],
Każdej godziny obawiaj się zdrady;
Fortuna co da, to zasię wziąć[7] może,
A u niej żadna dawność[8] nie pomoże.
[…]
Ty pomni, że twój skarb u Szczęścia[9] w mocy,
A tak się staraj o takiej pómocy,
Aby wżdy z tobą twego co zostało,
Jesli zaś będzie Szczęście swego chciało.
[…]

[1] Fortuna – rzymska bogini ślepego przypadku, losu.
[2] Siedzieć wysoko – zajmować wysoką pozycję społeczną.
[3] Miej na poślednie koła pilne oko – tzn. myśl o tym, co się może zdarzyć, przewiduj, uważaj.
[4] Z przyrodzenia – z natury.
[5] Nie dufaj – tu: nie ufaj, nie wierz.
[6] Pokład – skarb.
[7] Zasię wziąć – odebrać.
[8] Dawność – prawo do posiadania jakiejś nieruchomości z tytułu jej zasiedzenia.
[9] Szczęście – tu: Fortuna.

Jan Kochanowski, *Pieśń III (Księgi wtóre)*, [w:] tegoż, *Poezje*, Warszawa 1988.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Tekst 2.

Sebald Beham
Fortuna

Sebald Beham, *Fortuna*, 1541, www.philamuseum.org

Czy w przytoczonym fragmencie *Pieśni III* Jana Kochanowskiego i na ilustracji Sebalda Behama postawa Fortuny wobec ludzkiego życia jest taka sama? W uzasadnieniu odwołaj się do obu tekstów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 9.

Przeczytaj bajkę *Mysz i kot* Ignacego Krasickiego.

Ignacy Krasicki
Mysz i kot

Mysz, dlatego że niegdyś całą książkę zjadła,
Rozumiała, iż wszystkie rozumy posiadła.
Rzekła więc towarzyszkom: „Nędzę waszą skrócę,
Spuśćcie się tylko na mnie[1], ja kota nawrócę!”.
Posłano więc po kota. Kot, zawżdy gotowy,
Nie uchybił minuty, stanął do rozmowy.
Zaczęła mysz egzortę[2]; kot jej pilnie słuchał,
Wzdychał, płakał… Ta, widząc, iż się udobruchał,
Jeszcze bardziej wpadała w kaznodziejski zapał,
Wysunęła się z dziury – a w tym ją kot złapał.

Ignacy Krasicki, *Mysz i kot*, [w:] tegoż, ***Dzieła zebrane***, tom 2., *Zbiory wierszy*, Poznań 2019.

[1] Spuśćcie się tylko na mnie – zdajcie się na mnie.
[2] Egzorta – krótkie kazanie okolicznościowe.

Zadanie 9.1. (0–1)

Dokończ zdanie. Wybierz i zaznacz właściwą odpowiedź.

Bajka *Mysz i kot* Ignacego Krasickiego to utwór, który powstał w

A. średniowieczu.
B. renesansie.
C. baroku.
D. oświeceniu.

Zadanie 9.2. (0–1)

Uzasadnij, że bajka *Mysz i kot* Ignacego Krasickiego bawi i uczy.

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 10. (0–1)

Przeczytaj poniższy fragment *Dziadów* cz. III Adama Mickiewicza.

Adam Mickiewicz
***Dziady* cz. III**

Akt I
Scena VIII

[…]

BAL

SCENA ŚPIEWANA

DAMA
(z prawej strony)

Patrz, patrz starego, jak się wije,
Jak sapie, oby skręcił szyję.
(do Senatora)
Jak ślicznie, lekko tańczysz Pan!
(na stronę)
Il crévera dans l'instant[1].

MŁODY CZŁOWIEK

Patrz, jak on łasi się i liże,
Wczora mordował, tańczy dziś;
Patrz, patrz, jak on oczyma strzyże,
Skacze jak w klatce ryś.

DAMA

Wczora mordował i katował,
I tyle krwi niewinnej wylał;
Patrz, dzisiaj on pazury schował
I będzie się przymilał. […]

LEWA STRONA, *chórem*
DAMY

Ah! quelle beauté, quelle grâce![2]

MĘŻCZYŹNI

Jaka to świetność, przepych jaki!

PRAWA STRONA, *chórem*
MĘŻCZYŹNI

Ach, łotry, szelmy, ach, łajdaki!
Żeby ich piorun trzasł. […]

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

LEWA STRONA, *chórem*
Jaka muzyka, jaki śpiew,
Jak pięknie meblowany dóm.

PRAWA STRONA, *chórem*
Te szelmy z rana piją krew,
A po obiedzie rum.

Adam Mickiewicz, *Dziady drezdeńskie* (część III), Wrocław 2012.

[1] *Il crévera dans l'instant* (j. franc.) – On pęknie za chwilę.
[2] *Ah! quelle beauté, quelle grâce!* (j. franc.) – Ach, co za piękność, co za wdzięk.

Na podstawie znajomości problematyki *Dziadów* cz. III Adama Mickiewicza wyjaśnij znaczenie podziału na strony lewą i prawą w podanym fragmencie tego utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 11.

Przeczytaj fragment *Potopu* Henryka Sienkiewicza.

Henryk Sienkiewicz
Potop

– Wracam do materii – mówił Zagłoba. – Owóż, *repeto*[1], należałby mi się wypoczynek, ale że ojczyzna w paroksyzmie[2], że nieprzyjaciel depce naszą ziemię, przetom tu jest, mości panowie, aby razem z wami oponować się *hostibus*[3] w imię tej matki, która nas wszystkich wykarmiła. Kto przy niej dziś nie stanie, kto jej na ratunek nie pobieży, ten nie syn, ale pasierb, ten niegodzien jej miłości. Ja stary, idę, niech się dzieje wola boża, a jeśli zginąć przyjdzie, tedy ostatnim tchem będę wołał: „Na Szweda! panowie bracia! Na Szweda!...". Poprzysięgnijmy sobie, że nie prędzej popuścimy szable z dłoni, aż ich z ojczyzny wyżeniem!...

Henryk Sienkiewicz, *Potop*, Warszawa 1982.

[1] *Repeto* – powtarzam.
[2] Paroksyzm – nagłe wystąpienie lub zaostrzenie się objawów chorobowych.
[3] *Hostibus* – wrogom.

Zadanie 11.1. (0–1)

Wykaż, że w podanym fragmencie *Potopu* Henryka Sienkiewicza Zagłoba posługuje się co najmniej jednym argumentem odwołującym się do emocji.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11.2. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Z zacytowanego fragmentu *Potopu* wypisz przykład środka retorycznego i podaj jego nazwę.

Przykład środka retorycznego	Nazwa środka retorycznego

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12. (0–1)

Przeczytaj fragment *Wesela* Stanisława Wyspiańskiego.

Stanisław Wyspiański
Wesele

AKT II

SCENA 3

[…]

CHOCHOŁ

[…]
Co się w duszy komu gra,
co kto w swoich widzi snach:
czy to grzech,
czy to śmiech,
czy to kapcan[1], czy to pan,
na Wesele przyjdzie w tan.

Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Wrocław 1977.

[1] Kapcan – biedak, ktoś bez znaczenia.

Na przykładzie jednego bohatera *Wesela*, wybranego spośród bohaterów podanych w ramce, wyjaśnij, jak w dramacie Stanisława Wyspiańskiego spełnia się zapowiedź Chochoła.

Dziennikarz	Poeta	Pan Młody	Dziad

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 13. (0–2)

Przeczytaj wiersz *Kowal* Leopolda Staffa.

Leopold Staff
Kowal

Całą bezkształtną masę kruszców drogocennych,
Które zaległy piersi mej głąb nieodgadłą,
Jak wulkan z swych otchłani wyrzucam bezdennych
I ciskam ją na twarde, stalowe kowadło.

Grzmotem młota w nią walę w radosnej otusze,
Bo wykonać mi trzeba dzieło wielkie, pilne,
Bo z tych kruszców dla siebie serce wykuć muszę,
Serce hartowne, mężne, serce dumne, silne.

Lecz gdy ulegniesz, serce, pod młota żelazem,
Gdy pękniesz, przeciw ciosom stali nieodporne:
W pył cię rozbiją pięści mej gromy potworne!

Bo lepiej giń, zmiażdżone cyklopowym razem,
Niżbyś żyć miało własną słabością przeklęte,
Rysą chorej niemocy skażone, pęknięte.

Leopold Staff, *Kowal*, [w:] tegoż, *Wybór poezji*, Wrocław 1985.

Oceń prawdziwość podanych stwierdzeń odnoszących się do wiersza *Kowal* Leopolda Staffa. Zaznacz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

1.	Tytułowy kowal jest metaforą człowieka.	**P**	**F**
2.	Podmiotem lirycznym wiersza jest serce.	**P**	**F**
3.	Epitety nagromadzone w wierszu odnoszą się do właściwości podmiotu lirycznego i adresata lirycznego.	**P**	**F**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 14. (0–2)

Przeczytaj fragment *Dżumy* Alberta Camusa.

Albert Camus
Dżuma

Wiedział jednak, że ta kronika nie może być kroniką ostatecznego zwycięstwa. Może być tylko świadectwem tego, co należało wypełnić i co niewątpliwie powinni wypełniać nadal, wbrew terrorowi i jego niestrudzonej broni, mimo rozdarcia osobistego, wszyscy ludzie, którzy nie mogąc być świętymi i nie chcąc zgodzić się na zarazy, starają się jednak być lekarzami.

Albert Camus, *Dżuma*, przeł. Joanna Guze, Warszawa 2021.

Na przykładzie dwóch bohaterów *Dżumy* Alberta Camusa wyjaśnij, jakie różne postawy przyjmowali ludzie wobec dżumy.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 15.

Przeczytaj fragment wiersza Jacka Kaczmarskiego.

Jacek Kaczmarski
[…], *czyli polski pozytywizm*

[…]
Nad Wisłą gnieżdżą się nędzarze
W kościołach – dobroczynne tłumy.
Arystokraci i bogacze
Topią w wyścigach ciężkie sumy.
Nikt nie wie, co naprawdę warte
Poświęceń po powstańczym dziele –
Rzeckiemu śni się Bonaparte
Wokulski kocha Izabelę.
[…]
Świat jest brzemienny w wynalazki,
W metale od powietrza lżejsze.
Polacy żyją z bożej łaski,
Piastując myśli niedzisiejsze.
W szaradzie ułożonej żartem
Pogodnych wróżb nie widać wiele –
Rzeckiemu śni się Bonaparte,
Wokulski kocha Izabelę.

Jacek Kaczmarski, […], *czyli polski pozytywizm*, [w:] tegoż, *Między nami. Wiersze zebrane*, Warszawa 2017.

Zadanie 15.1. (0–1)

Podaj tytuł utworu literackiego, do którego Jacek Kaczmarski nawiązuje w zacytowanym fragmencie wiersza.

.....

Zadanie 15.2. (0–1)

Wyjaśnij, jaka ocena polskiego społeczeństwa została wyrażona w podanym fragmencie wiersza Jacka Kaczmarskiego.

.....

.....

.....

.....

.....

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenie)*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 1. i 2.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

Miejsce na naklejkę.
Sprawdź, czy kod na naklejce to **M-100**.
Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny ***Formuła 2023***

JĘZYK POLSKI

ARKUSZ **2**

Poziom podstawowy
Część 3.

Symbol arkusza
MPOP-P2-**100**-2408

DATA: **20 sierpnia 2024 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**

CZAS TRWANIA: **240 minut**

(łącznie na napisanie części 1., 2. i 3.)

WYPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

Uprawnienia zdającego do:
☐ dostosowania zasad oceniania.

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA ZA CZĘŚĆ 3.: **35**

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **dwa właściwe arkusze egzaminacyjne**, tj. arkusze we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**, oznaczone 1 i 2 – jeden z testami, drugi z wypracowaniem.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwe** arkusze – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwe** arkusze – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie: https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Układ graficzny
© CKE 2022

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny z częścią 3. (wypracowaniem) zawiera 14 stron. Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie arkusza oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
4. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2023/2024
(zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Pieśni nad Pieśniami*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*
Jan Parandowski, *Mitologia*, cz. I *Grecja*
Homer, *Iliada* (fragmenty)
Sofokles, *Antygona*
Lament świętokrzyski (fragmenty)
Legenda o św. Aleksym (fragmenty)
Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią (fragmenty)
Kwiatki świętego Franciszka z Asyżu (fragmenty)
Pieśń o Rolandzie (fragmenty)
Gall Anonim, *Kronika polska* (fragmenty)
Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Odprawa posłów greckich*
Piotr Skarga, *Kazania sejmowe* (fragmenty)
Jan Chryzostom Pasek, *Pamiętniki* (fragmenty)
William Szekspir, *Makbet*
Molier, *Skąpiec*
Adam Mickiewicz, *Konrad Wallenrod*, *Dziady* cz. III
Juliusz Słowacki, *Kordian*
Bolesław Prus, *Lalka*
Eliza Orzeszkowa, *Gloria victis*
Henryk Sienkiewicz, *Potop*
Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*
Stanisław Wyspiański, *Wesele*
Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*
Tadeusz Borowski, opowiadania: *Proszę państwa do gazu*, *Ludzie, którzy szli*
Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat*
Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*
Albert Camus, *Dżuma*
George Orwell, *Rok 1984*
Sławomir Mrożek, *Tango*
Marek Nowakowski, *Raport o stanie wojennym* (wybrane opowiadanie), *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*)
Jacek Dukaj, *Katedra* (z tomu *W kraju niewiernych*)
Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*)
Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielu bębenkach*)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Ignacy Krasicki, bajki
Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. II, *Pan Tadeusz*
Juliusz Słowacki, *Balladyna*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Poziom rozszerzony
Homer, *Odyseja* (fragmenty)
Arystoteles, *Poetyka*, *Retoryka* (fragmenty)
Platon, *Państwo* (fragmenty)
św. Augustyn, *Wyznania* (fragmenty)
św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna* (fragmenty)
Michel de Montaigne, *Próby* (fragmenty)
William Szekspir, *Hamlet*
Juliusz Słowacki, *Lilla Weneda*
Zygmunt Krasiński, *Nie-Boska Komedia*
realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwe dusze*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*)
Stanisław Wyspiański, *Noc listopadowa*
Franz Kafka, *Proces* (fragmenty)
Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*
Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*
Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*
Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*
Sławomir Mrożek, wybrane opowiadania

Inne lektury obowiązkowe (zgodne z podstawą programową), do których również można się odwołać

Poziom podstawowy
William Szekspir, *Romeo i Julia*
Ignacy Krasicki, wybrane satyry
Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*
Bolesław Prus, *Z legend dawnego Egiptu*
Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – *Jesień*)
Stefan Żeromski, *Rozdzióbią nas kruki*, *wrony…*
Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty)
Józef Mackiewicz, *Droga donikąd* (fragmenty)
Antoni Libera, *Madame*
Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty)

Ponadto z zakresu szkoły podstawowej
Aleksander Fredro, *Zemsta*

Poziom rozszerzony
Arystofanes, *Chmury*
Wergiliusz, *Eneida* (fragmenty)
François Rabelais, *Gargantua i Pantagruel* (fragmenty)
Jan Kochanowski, *Treny* (**wyłącznie** jako cykl poetycki)
Jorge Luis Borges, wybrane opowiadanie
Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 16. (0–35)

Wybierz **jeden** z poniższych tematów i napisz wypracowanie.

- W wypracowaniu **rozważ problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do **utworów literackich** oraz do wybranych **kontekstów** (np. historycznoliterackiego, literackiego, biograficznego, kulturowego, mitologicznego, biblijnego, religijnego, historycznego, filozoficznego, egzystencjalnego, politycznego, społecznego).
- Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa**, wybrana spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **300 wyrazów**.

Temat 1.

Co motywuje człowieka do przemiany wewnętrznej?

W pracy odwołaj się do:

- **lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Temat 2.

Człowiek w poszukiwaniu prawdy o sobie i o świecie, w którym żyje.

W pracy odwołaj się do:

- **lektury obowiązkowej – wybranej spośród lektur wymienionych na stronach 3 i 4 tego arkusza egzaminacyjnego**
- **innego utworu literackiego – może to być również utwór poetycki**
- **wybranych kontekstów.**

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

WYPRACOWANIE

na temat nr ……

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	……	_____
_____	……	_____
_____	……	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Miejsce dla egzaminatora		Miejsce dla egzaminatora
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____
_____	.....	_____

Tabele wypełnia egzaminator!

				Jeżeli **0 pkt** *– wskaż powód.*			
1.	**Spełnienie formalnych warunków polecenia**	**0**	**1**	*Błąd kardynalny.*	*Brak lektury obowiązkowej.*	*Nie dotyczy problemu.*	*Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.*

											Liczba błędów rzeczowych	***OGÓŁEM KLiK***
2.	**Kompetencje literackie i kulturowe**	0	1	2	3	4	5	6	7	8		
		9	10	11	12	13	14	15	16			

3a	**Struktura wypowiedzi**	**0**	**1**	**2**	**3**	
		G	F	E	C	D	B

		Liczba błędów w spójności				
3b	**Spójność wypowiedzi**		**0**	**1**	**2**	**3**

3c	**Styl wypowiedzi**	**0**	**1**

| | | *Liczba błędów językowych* | | | | | | | | | | |

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

JĘZYK POLSKI

Poziom podstawowy

Część 3.

Formuła 2023

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/